

Olsztyn, 14 sierpnia 2025 r.

PS-VI.431.1.16.2025.ICH

Szanowna Pani
Anna Kalinowska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy
ul. Traugutta 23
13-100 Nidzica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy, ul. Traugutta 23, 13-100 Nidzica. W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli Jednostką kierowała pani Anna Kalinowska, która kieruje Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie od 1 października 2011 r.

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

Izabela Chowańska – główny specjalista, kierująca zespołem pracowników, legitymacja służbowa nr 42/2015, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego,

Marta Cichowicz – główny specjalista, legitymacja służbowa nr 34/2025, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, oraz

Marzena Przybylska – główny specjalista, legitymacja służbowa nr 74/2019, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego,

na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.636.2025 z 15 lipca 2025 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Termin kontroli: Kontrolę rozpoczęto w dniu 21 lipca 2025 r. i zakończono w dniu 24 lipca 2025 r. Kontrola została odnotowana w książce kontroli Jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 28 (brak podziału na lata, drugi wpis w 2025 r.).

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: Realizacja zadań powiatu w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej;
- okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2024 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 oraz art. 197b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2025 poz. 49) – dalej jako ustawa w.r.p.s., w związku z art. 180 pkt. 3, art. 182 ust. 1 oraz art. 140–153 ustawy w.r.p.s., a także:

- Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 572 ze zm.), dalej jako Kpa.

Na podstawie ustaleń kontroli, działalność Jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

W treści ustaleń zawartych w wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. PCPR/Centrum/Jednostka – co oznacza: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy,
2. Powiat – co oznacza: Powiat Nidzicki,
3. Dyrektor – co oznacza: Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy, panią Annę Kalinowską,
4. Regulamin – co oznacza: obowiązujący w dacie kontroli Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy,
5. osoba usamodzielniania/wychowanek – co oznacza: osobę opuszczającą po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka bądź placówkę opiekuńczo-wychowawczą, o której mowa w art. 140 ustawy w.r.p.,
6. IPU/program – co oznacza: indywidualny program usamodzielniania, o którym mowa w art. 145 ustawy w.r.p.,
7. Wykaz/Wykaz osób usamodzielnianych – co oznacza: wykaz osób będących w procesie usamodzielniania w badanym okresie, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
8. Obwieszczenia – co oznacza: Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka, wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej oraz wysokości kwot określonych w umowach (obowiązujące w okresie objętym kontrolą).

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w PCPR dokumentacji (w tym dokumentów powstałych przed 1 stycznia 2024 r., a mających wpływ na działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą), informacje i wyjaśnienia przekazane przez panią Annę Kalinowską - Dyrektora PCPR. Do potwierdzania zgodności z oryginałem kopii dokumentacji przekazywanych w czasie trwania czynności kontrolnych, Dyrektor PCPR w Nidzicy upoważniła specjalistę pracy z rodziną - panią Magdalenę Szydłowską **/akta kontroli str. 1/**.

1. Dokumenty organizacyjne kontrolowanej Jednostki i organizacja pracy w zakresie realizacji zadań związanych z usamodzielnieniem wychowanków pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy, wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim, w okresie objętym kontrolą działało na podstawie *Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy*, przyjętego Uchwałą Zarządu Powiatu w Nidzicy Nr 147/441/2022 z dnia 27 września 2022 r. **/akta kontroli str. 2-14/**.

Z zapisów Regulaminu wynika, że w strukturze organizacyjnej PCPR wyodrębniono zespół ds. świadczeń, pomocy instytucjonalnej i opieki nad dzieckiem. Do zadań Zespołu należy m.in. organizowanie wsparcia i finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne **/akta kontroli str. 9-10/**.

Z pisemnej informacji przedstawionej przez Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 15** wynika, że zadania dotyczące usamodzielnienia wychowanków realizuje:

- dyrektor,
- pracownik socjalny,

- 2 specjalistów pracy z rodziną.

W PCPR nie wprowadzono wewnętrznych zarządzeń, regulujących kwestię usamodzielnień wychowanków pieczy zastępczej.

2. Usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim w badanym okresie

Z wykazu osób usamodzielnianych, stanowiącego **akta kontroli str. 17-19** sporządzonego przez Jednostkę kontrolowaną wynika, że w badanym okresie, w procesie usamodzielnienia było 18 wychowanków, w tym:

- 3 - którzy opuścili rodziny zastępcze spokrewnione;
- 8 - którzy opuścili rodziny zastępcze niezawodowe;
- 1 - który opuścił rodzinę zastępczą zawodową;
- 3 - którzy opuścili rodzinne domy dziecka;
- 3 - którzy opuścili placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Spośród 18 wychowanków:

- 11 przyznano pomoc na kontynuowanie nauki,
- 2 przyznano pomoc na usamodzielnienie,
- 2 przyznano pomoc na zagospodarowanie,
- 2 przyznano pomoc prawną.

Żadnemu nie udzielono pomocy w formie:

- uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- uzyskania zatrudnienia,
- porady psychologa,
- ponieważ żaden z wychowanków nie wnioskował o takie wsparcie.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że koordynatorzy obejmują wsparciem osoby pełnoletnie, które po osiągnięciu pełnoletności nadal przebywają w dotychczasowej rodzinie zastępczej. Wsparcie koordynatora trwa do momentu opuszczenia przez osoby pełnoletnie rodziny zastępczej.

Wybrani przez wychowanków opiekunowie usamodzielnienia to:

- w 9 przypadkach - rodzic zastępczy,
- w 1 przypadku - pracownik placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- w 7 przypadkach - inne osoby (np. szwagier, ciocia, partner),
- w 1 przypadku - rodzic biologiczny.

Dyrektor, zapytana w jaki sposób wychowankowie informowani są o tym jak wygląda proces usamodzielnienia, odpowiedziała: „Zgodnie z art. 145 ust 2 i ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej o potrzebie wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia i sporządzenia indywidualnego programu usamodzielnienia (IPU) rodzina zastępcza, prowadzący rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo-wychowawcza są informowane ustnie podczas ich wizyt w PCPR, podczas wizytowania środowisk rodzin zastępczych, telefonicznie oraz pisemnie w ustawowych terminach, celem zachowania prawa do przysługujących świadczeń po 18 r. ż. i opuszczeniu pieczy zastępczej. Osoba usamodzielniana jest informowana o przebiegu procesu usamodzielnienia, przysługujących jej świadczeniach oraz niezbędnych formalnościach podczas sporządzania z nią IPU” /akta kontroli str. 15/. Potwierdziła to analiza przedłożonej dokumentacji. Kontrolującym przedłożono także *Informator dla osób usamodzielnianych* w formie broszury, stanowiący **akta**

kontroli str. 20-21 który, jak podała Dyrektor Jednostki, otrzymują osoby będące w procesie usamodzielnienia. Z uwagi na brak jakiegokolwiek potwierdzenia otrzymania *Informatora*, przez osobę usamodzielnianą, kontrolujący udzielili instruktażu, aby odnotowywać powyższe w dokumentacji wychowanków będących w procesie usamodzielnienia.

Z przedstawionej przez Dyrektora pisemnej informacji wynika, że PCPR wypłaca świadczenia osobom usamodzielnianym w kwotach nie niższych niż wskazanych w Obwieszczeniach **/akta kontroli str. 15/**, co potwierdziła przedłożona dokumentacja, gdyż Rada Powiatu Nidzickiego nie podejmowała uchwały w sprawie podniesienia wysokości świadczeń, o której mowa w art. 91 w związku z art. 153 ustawy wripsz.

Ustalono, że w 2024 r. Powiat Nidzicki na usamodzielnienia wydatkował kwotę **79 948,00 zł.**

Usamodzielnieni wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo-wychowawcze otrzymali pomoc na kontynuowanie nauki w wysokości 16 755,00 zł. /akta kontroli str. 15/.

Usamodzielnieni wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze otrzymali pomoc w łącznej wysokości 63 193,00, w tym na:

1. kontynuowanie nauki – 38 667,00 zł.,
2. pomoc na usamodzielnienie – 19 982,00 zł.,
3. pomoc na zagospodarowanie w formie pieniężnej - 4 544,00 zł.

Kontrolowana jednostka na rok 2025 zaplanowała środki w wysokości 417 715,60 zł. /akta kontroli str. 15-16/ na realizację zadań z zakresu wsparcia usamodzielnionych wychowanków, z tego:

z rodzinnej pieczy zastępczej na łączną kwotę 340 128,00 zł., w tym na:

1. kontynuowanie nauki – 135 798,00 zł.
2. pomoc na usamodzielnienie – 143 784,00 zł.
3. pomoc na zagospodarowanie – 60,546,00 zł.

opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze na łączną kwotę 77 587,60 zł., w tym na:

1. kontynuowanie nauki – 26 367,60 zł.
2. pomoc na usamodzielnienie – 48 798,00 zł.
3. pomoc na zagospodarowanie – 2 422,00 zł.

3. Realizacja zadań w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej i formy udzielonego wsparcia

Oceny wykonania przez kontrolowaną Jednostkę zadań w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej dokonano w oparciu o analizę dokumentacji 8 wychowanków z Wykazu poz.: 1, 2, 4, 5, 9, 12, 13 i 14, którzy w okresie podlegającym kontroli byli w procesie usamodzielnienia.

a) Wskazanie opiekuna usamodzielnienia

Zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy wripsz, osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia. Stwierdzono, że wszyscy wychowankowie wytypowani w próbie badawczej terminowo wyznaczyli opiekuna usamodzielnienia **/akta kontroli str. 22-23/**, uzyskując jego pisemną zgodę – oświadczenia o wyrażeniu zgody na bycie opiekunem usamodzielnienia stanowią **akta kontroli str. 24-25.**

Stwierdzono, że osoby wskazane przez wychowanków na opiekunów usamodzielnienia spełniały warunki, o których mowa w art. 145 ust. 3 ustawy wrispz. W każdym przypadku opiekun usamodzielnienia wyrażał pisemną zgodę na pełnienie tej funkcji i uzyskiwał akceptację Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy.

b) Opracowywanie indywidualnego programu usamodzielnienia

W analizowanych przypadkach treść programów była zgodna z art. 145 ust. 1 ustawy wrispz, to jest programy te zawierały w szczególności:

- zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia,
- sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia.

Na podstawie analizy dokumentacji ustalono, że w kontrolowanej Jednostce zarówno do rodzin zastępczych, jak i placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których przebywali wychowankowie z terenu Powiatu, wysyłano informacje przypominające o zbliżającym się ukończeniu przez danego wychowanka 18 roku życia i konieczności sporządzenia IPU **/akta kontroli str. 26-27/**, co uznano za dobrą praktykę. Wychowankowie pieczy zastępczej, zgodnie z art. 145 ust 4 ustawy wrispz, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez nich pełnoletności wspólnie z opiekunem usamodzielnienia, opracowywali IPU, który był zatwierdzany przez Dyrektora **/akta kontroli str. 28-45/**. Kontrolujący zwrócili uwagę Dyrektorowi, aby przestrzegać nazewnictwa druków zgodnego z obowiązującymi aktami prawa, gdyż druki IPU wychowanków widniejących pod poz. 1 i 4 w Wykazie nie zawierały określenia *Indywidualny*. Dyrektor kontrolowanej Jednostki wyjaśnił, iż „*stosowanie nazewnictwa indywidualny program usamodzielnienia, program usamodzielnienia wynika z braku należytej uważności*”. Poinformowała również, że „*niezwłocznie zostaną opracowane i wprowadzone do stosowania procedury, które m.in. ujednolicią nazewnictwo tj. zarządzenie dyrektora w sprawie zasad udzielania pomocy na kontynuowanie nauki, zagospodarowanie oraz usamodzielnienie dla pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą wraz z załącznikami m.in. drukami wniosków, indywidualnego programu usamodzielnienia, modyfikacji indywidualnego programu usamodzielnienia*” **/akta kontroli str. 46/**. Ustalono, że w IPU 5 wychowanków (poz. 1, 4, 9, 12 i 14 z Wykazu) dokonano zmian w związku ze zmianą ich sytuacji życiowej. Zmiany te, stosownie do art. 145 ust. 6 ustawy wrispz, były dokonywane wspólnie z opiekunem. W każdym przypadku, w myśl art. 145 ust. 6a ww. ustawy, IPU i aktualizacje IPU zatwierdzone były przez Dyrektora PCPR, jako właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie **/akta kontroli str. 47-50/**.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą nie było przypadku wskazania w IPU, iż wychowanek planuje osiedlić się na terenie innego powiatu.

Zgodnie z art. 145 ust. 7 ustawy wrispz po zakończeniu realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia dokonywana jest ocena końcowa procesu usamodzielnienia. W trakcie kontroli zespół kontrolerów zapytał Dyrektora, kiedy i w jaki sposób Jednostka dokonuje oceny końcowej procesu usamodzielnienia. Z pisemnej informacji przedstawionej przez Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 51-52**, wynika, że: „*Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oceny końcowej procesu usamodzielnienia dokonuje po zrealizowaniu przez osoby usamodzielniane IPU i wypłaceniu jej należnych świadczeń. W przypadku niezrealizowania przez osobę usamodzielniającą IPU ocena końcowa procesu usamodzielnienia jest przeprowadzona po*

ukończeniu przez wychowanka 26 roku życia”. Powyższe znalazło potwierdzenie w przedłożonej dokumentacji wychowanków **/akta kontroli str. 53-57/**. Oceny końcowe procesu usamodzielnienia zawierały podpisy wychowanka, opiekuna usamodzielnienia oraz kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

c) Przyznawanie pomocy na kontynuowanie nauki

W badanym okresie pomoc na kontynuowanie nauki otrzymało 14 wychowanków. Stwierdzono, że w analizowanych przypadkach, pomoc na kontynuowanie nauki każdorazowo przyznawana była na podstawie pisemnego wniosku **/akta kontroli str. 58-62/**, po zatwierdzeniu IPU – zgodnie z art. 145 ust. 1 ustawy wrispz. W każdym analizowanym przypadku weryfikowany był okres przebywania w pieczy zastępczej, uprawniający wychowanka do przyznania tego świadczenia, o czym mowa w art. 141 ustawy wrispz. Decyzje administracyjne, podpisane były przez osobę uprawnioną, zespołowi kontrolerów przedstawiono do wglądu stosowne upoważnienie. Wydawane były zgodnie z żądaniem strony w wysokości określonej w obowiązujących przepisach, w przypadkach tego wymagających decyzje były zmieniane, zgodnie z zapisami Obwieszczeń. Decyzje doręczane były skutecznie, wysyłane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Jednakże w poddanych analizie decyzjach stwierdzono:

- błędne oznaczenie organu (jako organ wskazano Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy),
- informowanie strony o możliwości odwołania w uzasadnieniu decyzji, nie w pouczeniu,
- dostarczanie decyzji osobie nie będącej stroną, tj. opiekunowi usamodzielnienia **/akta kontroli str. 63-65/**.

Zapytana o przyczyny powyższego uchybienia, Dyrektor kontrolowanej Jednostki wyjaśniła, iż *„używanie pieczęci Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy w decyzjach administracyjnych wynika z faktu, iż decyzje administracyjne podpisywane są przez Dyrektora Centrum z upoważnienia Starosty, który jest pracownikiem PCPR – jednostki, która realizuje zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jednakże przyjęto do realizacji i stosuje się pieczęć organu „Starosta Nidzicki”. (...) Istotnym jest fakt, że strony były informowane (wytuszczonym drukiem) we wszystkich decyzjach administracyjnych o możliwości odwołania. Jednakże nie będzie stanowiło problemu i będzie stosowane zamieszczanie tej informacji w pouczeniu decyzji. (...) Przekazywanie decyzji opiekunom usamodzielnienia podyktowane było tym, że z doświadczenia pracowników wiadomym jest to, że to opiekunowie sprawują nadzór i wykazują troskę o los usamodzielnianych wychowanków. Ponadto posiadają oni wiedzę o złożeniu wniosku przez wychowanka ponieważ każdy wniosek jest przez nich pisemnie akceptowany. Jednakże zostanie zmieniona praktyka i opiekunowie usamodzielnienia informowani będą przez PCPR odrębnymi pismami, bez przekazywania decyzji administracyjnych”* **/akta kontroli str. 66-67/**. Powyżej opisane uchybienie związane z konstruowaniem decyzji przyznających pomoc na kontynuowanie nauki nie przyniosły negatywnych skutków ani dla wychowanków ani w działalności Jednostki.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana była na czas trwania nauki. Wszyscy usamodzielniający się wychowankowie, którym Centrum wypłacało świadczenie, uczyli się w szkołach. Fakt uczenia się wychowankowie potwierdzali dostarczając aktualne zaświadczenia o kontynuowaniu nauki **/akta kontroli str. 68/**. Celem zweryfikowania dalszych uprawnień do wypłaty tego świadczenia, wysyłano pisma do wychowanków korzystających z tej formy wsparcia

informujące o konieczności potwierdzenia kontynuacji nauki **/akta kontroli str. 69/**. Pomoc ta była wypłaca nie dłużej niż do ukończenia przez wychowanków 25 roku życia.

W okresie podlegającym kontroli nie wydano decyzji odmownej w zakresie przyznania pomocy na kontynuowanie nauki.

Przedstawione do wglądu wydruki list wypłat świadczeń wypłaconych wychowankom w okresie podlegającym kontroli, potwierdziły, że ww. świadczenia wypłacano zgodnie z wnioskami i wydanymi decyzjami, i przelano na wskazane rachunki bankowe w terminach określonych w decyzjach.

d) Przyznawanie pomocy na usamodzielnienie

W okresie objętym kontrolą pomoc na usamodzielnienie otrzymało 2 wychowanków. Stwierdzono, że pomoc na usamodzielnienie każdorazowo przyznawana była po zatwierdzeniu IPU – w myśl art. 145 ust. 1 ustawy wrispz - na podstawie pisemnego wniosku **/akta kontroli str. 70/**

Zgodnie z obowiązującymi przepisami PCPR weryfikował też czy długość okresu przebywania wychowanka w pieczy zastępczej uprawniała do przyznania pomocy na usamodzielnienie, o czym mowa w art. 141 ustawy wrispz. Decyzje administracyjne, podpisane były przez osobę uprawnioną, wydawane były zgodnie z żądaniem strony w wysokości określonej w obowiązujących przepisach i doręczane były skutecznie, wysyłane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Jednakże w poddanych analizie decyzjach oprócz stwierdzonych uchybień opisanych w pkt c) na str. 6 wystąpienia, stwierdzono, że w rozstrzygnięciu decyzji brak było określenia terminu wypłaty **/akta kontroli str. 71-72/**.

Zapytana o przyczyny powyższego uchybienia, Dyrektor kontrolowanej Jednostki wyjaśniła, iż *„W decyzjach na usamodzielnienie jest zapis, że ze względu na ważny interes strony, tj. konieczność posiadania środków finansowych na zabezpieczenie niezbędnych potrzeb, zgodnie z treścią art. 108 k.p.a., decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności. W związku z powyższym środki finansowe przekazywane są bez zbędnej zwłoki”* **/akta kontroli 66-67/**. Powyżej opisane uchybienie związane z konstruowaniem decyzji przyznających pomoc na usamodzielnienie nie przyniosły negatywnych skutków ani dla wychowanków ani w działalności Jednostki.

Na podstawie wglądu do wydruków list wypłat świadczeń wypłaconych wychowankom w okresie podlegającym kontroli stwierdzono, że ww. świadczenia wypłacane były zgodnie z wnioskami i wydanymi decyzjami. Przelane zostały niezwłocznie na wskazane rachunki bankowe lub przekazane przekazem pocztowym.

W okresie podlegającym kontroli nie wydano decyzji odmownej w tym zakresie.

e) Przyznanie pomocy na zagospodarowanie

W badanym okresie pomoc na zagospodarowanie otrzymało 2 wychowanków. W każdym analizowanym przypadku przyznawana była na podstawie pisemnego wniosku **/akta kontroli str. 73/**, po zatwierdzeniu IPU, zgodnie z art. 145 ust. 1 ustawy wrispz. We wszystkich przypadkach weryfikowano okres przebywania wychowanka w pieczy zastępczej, uprawniający wychowanka do pobierania tego świadczenia, o czym mowa w art. 141 ustawy wrispz. Decyzje administracyjne, podpisane były przez osobę uprawnioną, wydawane były zgodnie z żądaniem strony w wysokości określonej w obowiązujących przepisach i doręczane były skutecznie, wysyłane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Jednakże w poddanych analizie decyzjach oprócz stwierdzonego uchybienia opisanego w pkt c) na str. 6 wystąpienia stwierdzono, że w rozstrzygnięciu decyzji brak było określenia terminu wypłaty **/akta kontroli str. 74-75/**.

Zapytana o przyczyny powyższego uchybienia, Dyrektor kontrolowanej Jednostki wyjaśniła, iż *„W decyzjach dotyczących przyznawania świadczeń na zagospodarowanie są zapisy że wypłata i rozliczenie przyznanej pomocy na zagospodarowanie nastąpi na podstawie imiennych faktur lub rachunków potwierdzających zakup artykułów w ramach pomocy na zagospodarowanie w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszej decyzji”* **/akta kontroli str. 66-67/**. Powyżej opisane uchybienie związane z konstruowaniem decyzji przyznających pomoc na zagospodarowanie nie przyniosło negatywnych skutków ani dla wychowanków ani w działalności Jednostki.

W okresie podlegającym kontroli nie wydano decyzji odmownej przyznania pomocy na zagospodarowanie.

f) Udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych

Z informacji Dyrektora Centrum wynika, że *„nie wpłynęły do PCPR wnioski w tym zakresie jednakże wychowankowie informowani są o tym, że mogą uzyskać dofinansowanie do kosztów związanych z wynajmem mieszkania. Ponadto realizując projekty ze środków unijnych zawsze jednym z zadań jest wsparcie usamodzielnianych np. poprzez udostępnienie mieszkania na okres 12 miesięcy bezpłatnie”* **/akta kontroli str. 52/**.

W analizowanej dokumentacji wychowanków brak było wniosków do PCPR o udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

g) udzielanie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia

Na podstawie informacji Dyrektora, ujętych w Wykazie osób **/akta kontroli str. 17-19/** ustalono, że w okresie podlegającym kontroli Centrum nie udzielało wychowankom pomocy w uzyskaniu zatrudnienia. Dyrektor Jednostki wskazał, że *„Wychowankowie są informowani o konieczności zarejestrowania się w urzędzie pracy. Ponadto pomagamy sporządzać CV, listy motywacyjne. W projektach realizowanych ze środków unijnych wychowankowie mają możliwość uzyskania diagnozy ścieżki zawodowej po spotkaniu z doradcą zawodowym, uzyskanie kwalifikacji zawodowych np. kursu handlowiec z prawem jazdy, spawacz metodami CNC i inne oraz odpłatne staże zawodowe. PO zakończeniu projektu jest monitoring sytuacji zawodowej uczestników projektu i wychowankowie otrzymali pracę np. Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie, COLET Sp. z o. o. w Kozłowie, ISOROC Polska S.A. w Nidzicy, Jeronimo Martins Polska S.A.”* **/akta kontroli str. 52/**.

Powyższe informacje dotyczące możliwości uzyskania pomocy w powiatowym urzędzie pracy, w zakresie zatrudnienia, przekazywane były wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej, natomiast wątpliwość budzi, czy wiedzę na temat możliwości uzyskania pomocy w kwestii zatrudnienia posiadają również wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych. Dlatego też w ramach bieżącego instruktażu wskazano, aby w informatorze dla osób usamodzielnianych, zawrzeć również informacje na ten temat.

h) zapewnianie pomocy prawnej

Z danych ujętych w Wykazie wynika, iż w Jednostce w badanym okresie, dwie osoby (poz. nr 1 i 9 z Wykazu **/akta kontroli str. 17-19/**) skorzystały z pomocy prawnej. Dyrektor kontrolowanej Jednostki poinformował, iż *„PCPR w Nidzicy oferuje pomoc i wsparcie specjalistów, tj. psychologa,*

pedagoga, prawnika. Informacja o oferowanym wsparciu dostępna jest w informatorze. Młodzież opuszczająca pieczę zastępczą informowana jest również ustnie o możliwości korzystania, w razie potrzeby, ze wsparcia specjalistów”.

i) zapewnienie pomocy psychologicznej

Ustalono, że w kontrolowanym okresie wychowankowie nie wnioskowali o skorzystanie z tej formy pomocy. Z informacji uzyskanych od Dyrektora wynika, że Centrum zatrudnia psychologa, z wsparcia którego mogą skorzystać bezpłatnie i anonimowo również wychowankowie pieczy zastępczej i ta forma wsparcia jest przez nich wykorzystywana. Informacje o możliwości korzystania z tej formy wsparcia zawarto w informatorze oraz przekazywano usamodzielnianym wychowankom ustnie.

j) inne formy wsparcia

Ustalono, iż w Centrum W ramach realizacji projektu konkursowego pn. „Wsparcie pieczy zastępczej w powiecie nidzickim” w okresie 01.01.2025 r. – 31.12.2027 r. siedmioro usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej będących uczestnikami projektu otrzyma następujące formy wsparcia:

- diagnoza psychofizyczna usamodzielnianego wychowanka pod kątem stworzenia dla niego indywidualnej ścieżki rozwoju. Przeprowadzenie takiej diagnozy umożliwi przygotowania dziecka do usamodzielnienia (np. kształcenia, zawodu, odpowiednich kompetencji);
- kurs zawodowy (po analizie Indywidualnej ścieżki rozwoju każdy usamodzielniany uczestnik projektu zostanie skierowany na kurs zawodowy, dostosowany do niego indywidualnie. Obecnie dwóch usamodzielnianych wychowanków odbywa kurs zawodowy: spawacz metodą TIG i MAG. W dalszej perspektywie zostaną przeprowadzone kursy zawodowe: handlowiec z prawem jazdy kat. B);
- trening umiejętności życiowych dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej (zorganizowanie i przeprowadzenie takiego treningu umiejętności życiowych umożliwi wyposażenie młodej osoby w odpowiednie umiejętności np. załatwiania spraw w urzędzie, banku, w służbie zdrowia, jak również w podniesieniu samooceny);
- staże dla 4 usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej (staże będą trwały przez okres 9 miesięcy. Usamodzielniany wychowanek pieczy zastępczej w momencie odbywania stażu pracy w zakładzie pracy będzie nabywał praktyczne umiejętności wykonywania określonego zawodu. Zostanie mu za to wypłacone co miesięczne stypendium stażowe);
- pobyt w wynajmowanym mieszkaniu dla 4 usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej (w roku 2025 do takiego mieszkania wprowadzi się 2 usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, którzy razem zamieszkają w tym mieszkaniu w oddzielnych pokojach, z dostępem do kuchni, łazienki, w pełni wyposażonym w niezbędne sprzęty i urządzenia gospodarstwa domowego. Jednocześnie wychowankowie ci będą odbywać staż pracy u pracodawcy. Analogicznie w roku 2026 kolejnych 2 wychowanków pieczy zastępczej zamieszka w takim mieszkaniu odbywając jednocześnie staż pracy. Wszystkie te działania będą się odbywać pod okiem opiekuna mieszkania, który na bieżąco będzie monitorował życie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w wynajmowanym mieszkaniu dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej /akta kontroli str. 76/.

UWAGI I WNIOSKI

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych wnioskować można, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy w badanym okresie, w obszarze usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej realizowało wszystkie ustawowe zadania, udzielało pomocy, o którą wnioskowali usamodzielniani wychowankowie oraz wypłacało im należne świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami.

Stwierdzone uchybienia w zakresie konstruowania decyzji przyznających pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie nie przyniosły negatywnych skutków ani dla wychowanków ani w działalności Jednostki, omówiono je z Dyrektorem PCPR w ramach bieżącego instruktażu. Kontrolującym przedstawiono także wydaną w trakcie czynności kontrolnych decyzję uwzględniającą wszystkie uwagi zawarte w instruktażu **/akta kontroli str. 77-78/**, w związku z czym odstąpiono od wydania zalecenia pokontrolnego.

ZALECENIA POKONTROLNE

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie a stwierdzone uchybienia nie wywołały skutków dla samych wychowanków oraz w działalności jednostki, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

POUCZENIE

Stosownie do § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. z 2015 r., poz. 1477) do wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Kierownik kontrolowanej jednostki może w każdym czasie wycofać złożone do wystąpienia pokontrolnego zastrzeżenia. Wycofane zastrzeżenia pozostawia się bez rozpatrzenia.

Z up. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Piotr Duda

Zastępca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej

Zespół kontrolujących:

Marta Cichowicz – główny specjalista

Marzena Przybylska – główny specjalista

Izabela Chowańska – główny specjalista